

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

Publishing house «BREEZE»,
Montreal, Canada

PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF BUSINESS

Collection of scientific articles

Volume 2

List of journals indexed

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

Publishing house «BREEZE»,
Montreal, Canada,
2014

Publishing house «BREEZE»

**PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT
OF BUSINESS**

Reviewers:

Dimitar Kanev,

Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics (Varna, Bulgaria)

Ivan Brezina,

prof. Ing., CSc.

Faculty of Economic Informatics,

Department of Operations Research and Econometrics

The University of Economics in Bratislava

*Science editor: Ph.D. in Economics, Associate Professor, Professor of RANH
Drobyazko S.I.*

Problems of social and economic development of business: Collection of scientific articles. Vol. 2 - Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2014.- 406 p.

ISBN 978-1-926711-20-1

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Problems of social and economic development of business" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-1-926711-20-1

© 2014 Copyright by Publishing house «BREEZE»

© 2014 Authors of the articles

© 2014 All rights reserved

Kopytko M.I. PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL PRACTICE FOR ENSURING OF ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES IN UKRAINE.....	263
Orekhova K.V., Golovko O.G., Gubarev O.O. FINANCIAL STABILITY OF BUSINESS ENTITIES IN UNCERTAINTY AND VARIABILITY MARKET ENVIRONMENT.....	266
Poskrypko Yu.A. PERSONNEL RISKS IN THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM.....	271
Prystemskiy O.S. METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE FORMATION OF FINANCIAL SECURITY BUSINESS SUBJECTS.....	276
Mostenska T.L., Sidneva J.K. INNOVATIVE FOOD DEVELOPMENT – THE BASIS FOOD SECURITY UKRAINE.....	279
Sizov A. LEGISLATIVE REGULATION OF EXPORTS OF MILITARY TECHNOLOGY IN UKRAINE.....	283
8. MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMY	288
Vaskiv O.M. MODELING THE DYNAMICS OF PRODUCTION VOLUMES USING THE BOX-JENKINS METHOD.....	288
Jumaev I.K., Raxmatov Sh.A. FORECASTING INNOVATIVE-ECONOMIC DEVELOPMENT OF FARMS OF BUKHARA.....	293
Ostapenko O.P., Skurinevska L.V. THE ESTIMATION METHODS OF EFFECTIVE STRENGTH OF BUDGET PROGRAM IN THE SYSTEM OF UPDATING FINANCIAL PROVIDING OF ARMED FORCES OF UKRAINE.....	297
Perkhun L.P. THE MODEL OF SELECTION THE OPTIMAL MANAGEMENT TOOLS IN COMMODITY MARKETS	302
Sinyavska O.O. COMPARATIVE ANALYSIS OF EXISTING ECONOMIC AND MATHEMATICAL EVALUATION METHODS OF THE QUALITY OF BANKING SERVICES.....	305
Chistik A. FINANCIAL RESOURCES CALCULATION IN THE ARMED FORCES OF UKRAINE USING ULTIVARIATE PREDICTIVE MODEL.....	309
9. STATE ADMINISTRATION, SELF-GOVERNMENT AND GOVERNMENT SERVICE	314
Kútík J., Klierová M., Michalko J. PUBLIC SERVICES BASED ON ESA RESEARCH.....	314
Shilibekova B.S. REGULATION OF THE TOURISM: A CASE STUDY OF KAZAKHSTAN.....	318
Alkhasov Samir Yashar oglu. GOVERNMENT REGULATION OF COOPERATIVE ORGANIZATIONS OF UKRAINE AND AZERBAIJAN IN TERMS OF THE SOVIET ADMINISTRATIVE-COMMAND SYSTEM.....	322
Kemel M., Bakirbekova A.M. GOVERNMENT ECONOMIC POLICY - THE BASIS OF STABLE SOCIAL AND ECONOMIC GROWTH OF THE COUNTRY	327
Vatkovska M.G. MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS OF EDUCATION AS DIRECTION MODERNIZING PUBLIC ADMINISTRATION UKRAINE...	331

5. Управління фінансово-економічною безпекою : навч. посіб. / [О.А. Кириченко, С.М. Лаптев, П.Я. Пригунов, О.І. Захаров]. - За ред. чл.-кор. АПН України, проф. Сідака В.С. – К.: Дорадо-Друк, 2010. – 480 с.
6. Швець І.Б. Економічна безпека в управлінні персоналом // Наукові праці ДонТУ. Серія: економічна. – Донецьк, 2009. – Вип. 36–1. – С.179–184.
7. Швець Н.К. Методи виявлення і збереження кадрової безпеки, або як перемогти зловживання персоналу / Н.К. Швець // Персонал. – 2006. – № 5. – С. 12–14.
8. Яценко Н.М. Економічна безпека підприємства як категорія та її еволюція / Н.М. Яценко // Науковий вісник. – Чернівці, 2008. – Вип. 1, ч. 1 (10): Економічні науки. – С.433–439.

Prystemskiy O.S.

candidate of economics, associate professor
Kherson State Agricultural University, Kherson, Ukraine

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE FORMATION OF FINANCIAL SECURITY BUSINESS SUBJECTS

Пристемський О.С.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту та фінансів
ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет", м. Херсон, Україна

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

In the article the system of financial security entities who will combine the heritage of modern economics and work permanently, not the fact of the crisis. Highlights principles of the financial security for which it is based. Definition essence and basic approaches to economic mechanism of functioning of the company.

Key words: *financial safety, economic security, financial resources, state, financial sphere, enterprise.*

У статті розглянуто систему фінансової безпеки суб'єктів підприємництва, яка має поєднувати надбання сучасної економічної науки та діяти постійно, а не за фактом настання кризи. Висвітлені принципи системи фінансової безпеки на яких вона має базуватися. Визначенні сутність і основні підходи до функціонування господарського механізму підприємства.

Ключові слова: *фінансова безпека, економічна безпека, фінансові ресурси, держава, фінансова сфера, підприємство.*

Постановка проблеми. Незважаючи на значну кількість проблем у сфері забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва і як наслідок їх безкризової та ефективної діяльності, основною з них є недостатня увага, що приділяється підприємцями контролю за своїми ризиками, уповільненою реакцією на виникаючі кризові ситуації і нездатність здійснювати ефективне фінансове управління, при тому, що рівень розвитку економічної науки на сьогоднішній день дозволяє вирішити більшість проблемних питань. Головною задачею є приведення цих, часом розрізнених знань у певну систему, яка б забезпечувала стабільну і ефективну діяльність суб'єкта підприємництва.

Слід відзначити, що втрата контролю над станом кризового середовища приводить до розвитку кризових ситуацій на суб'єкті підприємництва, в остаточному підсумку може спричинити його банкрутство. Головною проблемою є те, що досить часто про необхідність фінансової безпеки згадують вже за фактом виникнення кризових ситуацій.

Тому необхідно інтегрувати систему фінансової безпеки безпосередньо у господарський механізм суб'єкту підприємництва. Це дасть можливість здійснювати не тільки заходи з нейтралізації криз і відповідно попередження банкрутства суб'єкту підприємництва, але і здійснювати поточний моніторинг його кризового середовища з метою максимально швидкого реагування на виникаючі загрози. Також це дає можливість впливати на ефективність діяльності суб'єкту підприємництва шляхом оптимізації фінансового управління.

Метою дослідження є узагальнення методичних підходів щодо формування системи фінансової безпеки, визначення її сутності для суб'єктів підприємництва.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Дослідженню проблеми методичних підходів щодо формування системи фінансової безпеки суб'єктів підприємництва присвячено праці багатьох вітчизняних науковців – С. Покропивного, О. Пластунова, О. Барановського, В. Мунтіяна, В. Предборського, М. Єрмошенка, О. Ареф'єва, М. Білик, І. Бланка, С. Тітова, А. Єпіфанов, О. Філімоненкова, Н. Синюгіної, Абалкіна Л., Буніча П., Воеводіна С., Козлової О., Лейса Е., Мочерного В., Москаленко В., Осіпова Ю.М., Райзберга Б.А. та інших.

Проблемам фінансової безпеки та забезпечення її ефективності присвячено ряд статей та монографій. Проте, аналіз робіт, опублікованих за результатами наукових розробок в цьому напрямку, доводить, що у вітчизняній науковій літературі бракує системного дослідження окремих питань, присвячених цій тематиці, зокрема, ще не вироблено єдиного підходу до трактування сутності «економічний механізм», не достатньо розроблений інструментарій для оцінки фінансової безпеки суб'єктів підприємництва, що буде зручним та доцільним для застосування в практиці вітчизняних бізнес-структур.

Результати дослідження. Для того, щоб визначити місце системи фінансової безпеки в комплексі господарської діяльності суб'єкту підприємництва, визначимо сутність і основні підходи до функціонування господарського механізму підприємства. Поняття «економічний механізм» увійшло до складу категоріального апарату економічної науки в 60-х роках ХХ сторіччя. Суть цього терміну було розкрито відомим французьким економістом А. Кульманом у його всевітньовідомій роботі з аналогічною назвою [1, с. 19]. Так Мочерний В.С. визначає господарський механізм підприємства як систему основних форм, методів і важелів використання економічних законів, вирішення протиріч суспільного виробництва, досягнення основних цілей виробництва, а також формування потреб, створення системи стимулів

і узгодження економічних інтересів основних класів і соціальних груп [5, с. 50]. Відзначимо, що Райзберг Б.А. розділяє поняття «система управління» і «господарський механізм» на дві різні економічні категорії, відзначаючи при цьому, що вони володіють рядом загальних рис. На його думку, система управління поняття більш широке [4, с. 369]. Що стосується категорії «економічний механізм підприємства», то на думку Лейса Е.А. він представляє собою систему економічних процесів і станів, спрямованих на досягнення головної мети організації, що відбуваються у її внутрішньому середовищі під впливом зовнішніх факторів [2].

Найбільш логічним і доречним місцем для впровадження системи фінансової безпеки суб'єкту підприємництва, є його інтеграція в фінансово-економічний механізм підприємства, під яким розуміють найважливішу складову його господарського механізму, що відображає сукупність фінансових і економічних методів, способів, форм, інструментів і важелів, за допомогою яких здійснюється регулювання фінансово-економічних процесів й відносин з метою ефективного впливу на кінцеві результати діяльності підприємства [3, с. 35].

Система фінансової безпеки має базуватися на наступних принципах:

1. Принцип мінливості - будь-яка організація, у випадку ряду помилок як у господарській, фінансовій, так і управлінській сферах, може стати жертвою кризи й у результаті - банкрутом. Цей принцип обумовлює необхідність здійснення діагностичних, а також превентивних заходів для забезпечення стабільної та ефективної діяльності.

2. Принцип об'єктивності - аналітик, що оцінює ймовірність втрати фінансової рівноваги та настання кризи, повинен робити це виходячи винятково з методики аналізу і поточної ситуації на суб'єкті підприємництва та ринкової кон'юнктури.

3. Принцип обачності - передбачає формування суджень, необхідних при розрахунках, здійснених в умовах невизначеності, що запобігають уникнути завищення чи заниження ймовірності настання кризи чи втрати фінансової рівноваги.

4. Принцип безперервності й оперативності - процес по забезпеченню фінансової безпеки суб'єкту підприємництва має здійснюватись на постійній основі, щоб вчасно відреагувати на появу негативних факторів, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища,

що можуть спричинити за собою виникнення кризових ситуацій і, як наслідок, банкрутства.

5. Принцип конфіденційності - результати діагностики на предмет ймовірності настання криз та втрати фінансової рівноваги повинні бути комерційною таємницею суб'єкту підприємництва, оскільки розголошення даних може викликати негативну реакцію партнерів, контрагентів, інвесторів і т.д.

6. Принцип комплексності і системності - оскільки фактори, що приводять до втрати фінансової безпеки суб'єкту підприємництва, викликаються різними причинами (як внутрішніми, так і зовнішніми), необхідно оцінювати фінансову ситуацію як взаємодію комплексу змінних усередині організації, відслідковуючи при цьому вплив зовнішнього середовища і його трансформації.

7. Принцип явності в інтерпретації результатів - результати аналізу і рекомендації по забезпеченню фінансової безпеки суб'єкту підприємництва мають бути чіткими і ясними, щоб уникнути невірної їх розуміння, і, як наслідок, хибних дій з боку керівництва.

Дана система дозволить боротися із реальними кризами, а не їх фіктивними похідними. Фіктивні і навмисні кризові ситуації практично неможливо спрогнозувати. Дані види не є нормальними з точки зору функціонування господарського механізму підприємства. Як правило, вони генеруються самим суб'єктом підприємництва, що суперечить логіці функціонування системи, оскільки вважається, що організація прагне уникнути кризи та забезпечити стабільне та ефективне функціонування. Крім

того, у випадку навмисних дій зі створення кризової ситуації система фінансової безпеки зіштовхнеться з цілим рядом перешкод для її нормального функціонування - перекручування даних фінансової звітності, саботування результатів аналізу з боку осіб, зацікавлених у створенні кризи, ігнорування сигналів від окремих підсистем системи фінансової безпеки, маніпулювання даними і т.д. Тому пропонується система буде працювати у випадку з реальними кризовими ситуаціями, тобто такими що були спричинені об'єктивними внутрішніми чи зовнішніми факторами і при відсутності злого наміру з боку самого суб'єкту підприємництва. Систему рекомендується використовувати внутрішніми суб'єктами, а не зовнішніми аналітиками, що має на увазі наявність внутрішньої зацікавленості самого суб'єкту підприємництва, у протилежному випадку система буде неефективна.

Висновки. Таким чином, систему фінансової безпеки пропонується інтегрувати в фінансово-економічний механізм підприємства, що дозволить здійснювати постійний контроль за ризиковим середовищем організації та приймати вчасні і обґрунтовані рішення. Її дія має ґрунтуватись на принципах мінливості, обачності, об'єктивності, безперервності й оперативності, конфіденційності, комплексності і системності, явності в інтерпретації результатів та має на меті забезпечення стабільної, безкризової та ефективного діяльності суб'єкту підприємництва.

Система фінансової безпеки суб'єктів підприємництва представляє собою сукупність взаємопов'язаних елементів діагностичного, інструментального та контрольного характеру, що використовуються для оптимізації використання фінансових ресурсів з метою нівелювання впливу ризиків внутрішнього і зовнішнього середовища. Вона має вирішувати задачі здійснення моніторингу фінансового стану суб'єкту підприємництва для раннього виявлення ознак його кризового розвитку; визначення масштабів кризового стану суб'єкту підприємництва; дослідження основних факторів, що обумовлюють його кризовий розвиток; створення і реалізація заходів по запобіганню криз і попередженню банкрутства суб'єкту підприємництва; оптимізація фінансового управління та забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів; контроль за виконанням заходів по забезпеченню фінансової безпеки і оцінка отриманих результатів.

Література:

1. Кульман А. Экономические механизмы: пер. с фр. / Общ.Ред. Н.И. Хрустальной. – М.: Изд. группа «Прогресс». 1993. – 192 с.

2. Лейс Е. А. Формирование экономического механизма повышения эффективности деятельности дорожно-строительных предприятий // автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. – Санкт–Петербург. – 2003.
3. Москаленко В.П., Шипунова О.В. Финансово-экономический механизм промышленного предприятия: научно-методическое издание. / Под научной редакцией д.э.н. профессора В.П. Москаленко – Сумы: Издательство «Довкілля», 2003. – 176 с.
4. Райзберг Б.А., Лозовский Л.М., Стародубцева Б.А. Современный экономический словарь. – М.:ИНФРА–М, 1996. – 496 с.
5. Собственность и хозяйственный механизм в условиях обновления экономики /Под ред. В.С. Мочерного. – Львов: Свит, 1993.– 176с.
6. Пластун О.Л. Розвиток системи фінансової безпеки суб'єктів підприємництва сфери матеріального виробництва // автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Суми. – 2007.
7. Тітова С. П. Основи формування фінансової складової економічної безпеки аграрних підприємств / С.П. Тітова // Економіка АПК. - 2010. - № 9. - С. 96-101.
8. Фінансова безпека підприємств і банківських установ [Текст] : монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук, проф. А. О. Спіфанова, [А. О. Спіфанов, О. Л. Пластун, В. С. Домбровський та ін]. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295 с.

Mostenska T.L.

Doctor of Economics, Professor

Sidneva J.K.

Ph.D., Associate Professor,

National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine

INNOVATIVE FOOD DEVELOPMENT – THE BASIS FOOD SECURITY UKRAINE

Мостенська Т.Л.

д.е.н., професор

Сіднева Ж.К.

к.е.н., доцент,

Національний університет харчових технологій, м. Київ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ – ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Розглянута роль харчової промисловості в забезпеченні продовольчої безпеки держави.

Ключові слова: *інноваційний розвиток, продовольча безпека, харчова промисловість.*

The role of the food industry in ensuring food security.

Key words: *innovative development, food security, food industry.*

У сучасних умовах передумовою динамічного розвитку національної економіки виступає інноваційна діяльність, яка сприяє підвищенню конкурентоспроможності, формує основу стійкого економічного зростання, є необхідною умовою повноправної участі країни у світовому розподілі праці. Сформувалося глибоке розуміння того факту, що для України найкращою є перспектива входження в нову світову економічну систему як технологічно розвиненої країни. Вступ країни до Світової організації торгівлі (СОТ) та перспектива орієнтації вимагають кардинальної модернізації матеріального виробництва на засадах інноваційної моделі розвитку, розширення виробництва інноваційних видів продукції, які за показниками якості та безпечності відповідають вимогам Європейських світових стандартів. Ці обставини і зумовлюють безальтернативність інноваційної парадигми структурної перебудови економіки. Основні напрями інноваційної моделі визначені у «Стратегії економічного і соціального розвитку України (2004-2015 рр.) «Шляхом Європейської інтеграції» [1].

Україна в рейтингу Індексу глобальної конкурентоспроможності, який розраховувався Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum) за період 2013-2014 рр. займає 84